

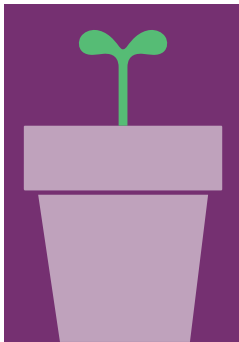

rijksuniversiteit
 groningen

wubbo ockels school
 for energy & climate

Wubbo Ockels School for Energy & Climate

Jaaroverzicht 2023

Colofon

Dit is een publicatie van de Wubbo Ockels School for Energy and Climate

Tekstbewerking: Jelle Posthuma

Vormgeving: Anja Robbeson

Druk: Canon

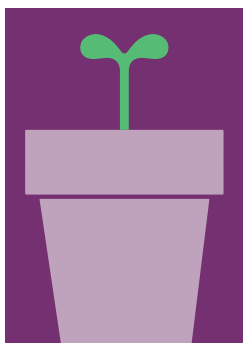
Maart 2024

[rug.nl/wos](https://www.rug.nl/wos)

rijksuniversiteit
 groningen

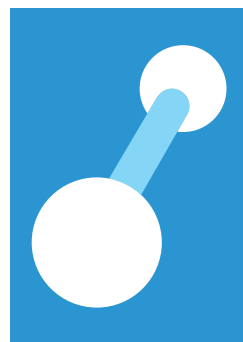
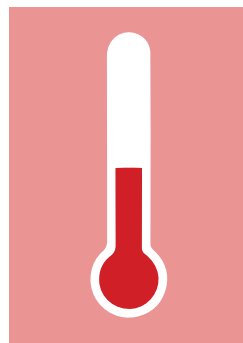
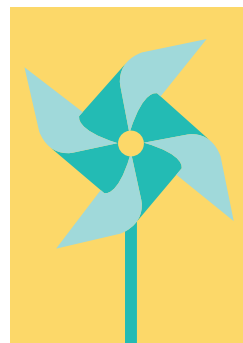
wubbo ockels school
 for energy & climate

Jaaroverzicht 2023

Inhoud

1	Introductie	5
	'Iedereen weet dat we bestaan als Wubbo Ockels School'	
	Deel 1 interview Lorenzo Squintani	8
2	Onderzoek	10
	Terugblik Patricia Poppendick	13
	Interview Linda Steg	14
	Interview Aravind Vellayani	16
	Interview Gül Tuçaltan	18
3	Activiteiten	22
	'De naam en cultuur van onze School zijn afkomstig van Wubbo Ockels'	
	Deel 2 interview Lorenzo Squintani	23
	Terugblik Leo Dvortsin	24
	Terugblik Anja Robbeson	25
4	Regionale Partners	26
	Interview Marieke Abbink	28
5	Onderwijs	30
	Interview Nienke Homan	32
	Terugblik Maaïke de Heij	34
6	Samenwerking Schools	36
	'Het oplossen van maatschappelijke uitdagingen geeft enorm veel energie'	
	Deel 3 interview Lorenzo Squintani	37

1 Introductie

De Wubbo Ockels School for Energy and Climate (WOS) viert op 28 maart haar eenjarig bestaan met een speciaal evenement in DOT Groningen. Tijdens dit jaarlijkse evenement verkennen we met verschillende sprekers ‘de rechten van de natuur’ tegen de achtergrond van de drie thema’s van de School: waterstof/groene moleculen, participatie in de energietransitie en klimaatadaptatie. Ter gelegenheid van het jubileum is ook een speciale uitgave verschenen. Dit boekje is een beknopte versie van het jaarverslag van de Wubbo Ockels School, aangevuld met verschillende interviews en wetenswaardigheden over het eerste bestaansjaar van de School. Namens het hele WOS-team: veel leesplezier!

Het WOS-team bestaat uit negen medewerkers. Daarnaast heeft de School in 2023 een Scientific Advisory Board opgericht. De adviesraad bestaat uit leden vanuit verschillende faculteiten van de Rijksuniversiteit Groningen.

Het dagelijkse team bestaat uit de volgende medewerkers:

- Prof. mr. dr. Lorenzo Squintani, wetenschappelijk directeur
- Dr. Maaïke de Heij, wetenschappelijk coördinator
- Leo Dvortsin, wetenschappelijk coördinator
- Patricia Poppendick, coördinator waterstof
- Anja Robbeson, communicatieadviseur
- Pauline Bakker, onderwijscoördinator (start april 2024)
- Mathieu Muus, studentassistent (in 2023)

Ondersteunende medewerkers van alle 4 Schools for Science & Society:

- Marcella Oldenhuizing, eventmanager
- Jelle Posthuma, impactjournalist / wetenschapsjournalist

Daarnaast heeft de School in 2023 een Scientific Advisory Board opgericht. De adviesraad bestaat uit leden vanuit verschillende faculteiten van de Rijksuniversiteit Groningen.

De Wubbo Ockels School is een netwerkorganisatie van de Rijksuniversiteit Groningen over energie en klimaat en staat open voor alle geïnteresseerde partijen. Binnen de School draait het om drie kerntaken: het bevorderen van interdisciplinair onderzoek en onderwijs, het gezamenlijk ontwerpen en ontwikkelen van onderzoeksvragen binnen een gemeenschap van verschillende faculteiten, en tot slot de samenwerking met de maatschappij, waaronder kennisinstellingen, bedrijven en andere organisaties (zowel nationaal als internationaal).

Daarnaast treedt de School op als 'knowledge broker' door kennis te delen om de besluitvorming in de politiek, het bedrijfsleven en andere sectoren te ondersteunen. Alle WOS-activiteiten hebben een toegevoegde waarde voor studenten en onderzoekers. We bevorderen nieuwe onderzoeksallianties, vergroten de zichtbaarheid en maatschappelijke betrokkenheid van onderzoekers en creëren nieuwe mogelijkheden voor onderzoeksfinanciering.

Joos Ockels tijdens het evenement 'Wubbo's Legacy' 3 april 2023 © A. Robbeson

Het hele jaarverslag lezen? Scan hier de QR-code

‘Iedereen weet dat we bestaan als Wubbo Ockels School’

WOS-directeur en hoogleraar energierecht, Lorenzo Squintani, blikt in dit interview vol trots terug op het eerste jaar van de School. Volgens hem is er in het afgelopen jaar een stevig fundament gelegd voor de toekomst. Lees hier het eerste deel van het interview.

‘Ik heb echt bewondering voor wat er in zeer korte tijd allemaal is bereikt’, begint Squintani. Bij de Wubbo Ockels School draait het om het ontwikkelen van een ecosysteem rond energie en klimaat, legt hij uit. ‘Hiermee zitten we als School in een prachtige omgeving met partners die allemaal bezig zijn met de energietransitie en klimaatadaptatie, zowel binnen als buiten de universiteit. Ik durf niet te zeggen hoeveel mensen ik het afgelopen jaar heb ontmoet dankzij dit nieuwe ecosysteem. Dat zijn er vele honderden geweest. Volgens mij sluit het precies aan bij de Making Connections-strategie van de universiteit.’

Interdisciplinaire omgeving

De Schools for Science & Society kennen drie belangrijke activiteiten: kennisonwikkeling, onderwijs en impact. Samen werken de Schools aan grote maatschappelijke vraagstukken. Voor de Wubbo Ockels School staan de uitdagingen op het gebied van energie en klimaat centraal. Daarbij zijn drie thema’s aangewezen die aansluiten bij de bestaande expertise binnen de RUG: groene moleculen, klimaatadaptatie en publieksparticipatie, oftewel het betrekken van burgers bij de grote transities. ‘Deze drie thema’s zijn onze centra van aggregatie’, vertelt de WOS-directeur. ‘We blijven daarnaast constant zoeken naar nieuwe onderwerpen die nu al, of over een aantal jaren heel belangrijk zullen worden, zoals de twin transition, waarbij het draait om verduurzaming én digitalisering.’

Voor alle gebieden geldt dat een monodisciplinaire aanpak niet genoeg is om de vraagstukken op te lossen, weet Squintani. De uitdagingen zijn dusdanig groot dat verschillende disciplines moeten samenwerken. Vandaar de missie van de Schools om de diverse disciplines binnen de universiteit bij elkaar te brengen in een interdisciplinaire omgeving. ‘Maar als onze School zich alleen op de RUG zou richten, dan kunnen we

de transitie niet bereiken. Daarom speelt ook transdisciplinariteit een grote rol: het samenwerken met de maatschappij.'

De verschillende partners weten de Wubbo Ockels School inmiddels goed te vinden, vertelt Squintani. 'Als het gaat over energie en waterstof zitten we altijd aan tafel, en bij klimaatadaptatie en participatie lukt dat ook steeds beter. Iedereen weet dat we bestaan als Wubbo Ockels School. Als je mij bij wijze van gedachte-exercitie zou vragen:

'Lorenzo, kun je nu stoppen als directeur van de School? Dan zou ik zeggen: ja, dat kan. We hebben een mijlpaal bereikt door het opzetten van drie centra van aggregatie; er is een onderwijsprogramma dat begint te draaien en we hebben een stabiel impactprogramma. Er is echt iets neergezet.'

Onderzoek en onderwijs

Het opzoeken van samenwerkingen om de grote vraagstukken aan te pakken, is op het gebied van onderzoek een belangrijk streven van de School. 'Het gaat om het bewustzijn dat er collega-onderzoekers werken aan dezelfde thematiek, maar vanuit een ander perspectief', zegt Squintani. 'Met de Wubbo Ockels School willen we samenwerking aanjagen, want juist dan creëren we nog meer waarde. Voor onderzoekers is het soms lastig in te passen in de dagelijkse realiteit: ze moeten leveren, publiceren, promovendi begeleiden, en ga zo maar door. Om een groot interdisciplinair project te draaien, is daarom domweg menskracht nodig, en dat vraagt om financiering. Het M20-programma laat zien hoe we de samenwerking tussen onderzoekers van verschillende disciplines kunnen aanjagen. Maar dit is slechts één van de vele onderzoeksinstrumenten. Afgelopen jaar ontwikkelden we tientallen aanvragen voor regionale, nationale en internationale onderzoeksfondsen. Altijd met de gedachte: hoe kunnen we onderzoekers bij elkaar brengen.'

Naast het onderzoek werkt de School actief aan het bevorderen van interdisciplinair onderwijs. Squintani benadrukt de 'summerschools' en hackathons als belangrijke initiatieven. 'Daarnaast zijn we druk geweest met het ontwikkelen van minoren. Naast de bestaande Energy minor, ontwikkeld door Machiel Mulder, zijn we bezig met het ontwikkelen van nieuwe programma's, een proces dat veel tijd vergt. In 2024, het tweede jaar van de Wubbo Ockels School, zal opnieuw veel aandacht gaan naar het ontwikkelen van de onderwijsminoren, zodat we ze in 2025 daadwerkelijk kunnen aanbieden.'

2 Onderzoek

Het opstellen van een 'WOS Research Plan' in 2023 was de eerste stap om de interdisciplinaire onderzoeksomgeving te versterken. Op basis van dit plan heeft de Wubbo Ockels School drie hubs opgericht voor onderzoek, onderwijs en valorisatie.

De Hydrogen Valley Campus Europe (HVCE) is één van de drie hubs. Bij dit grote project werken verschillende faciliteiten in Noord-Nederland samen op het gebied van groene moleculen. Bij HVCE zijn ongeveer 60 collega's van vijf faculteiten op stabiele basis betrokken. Daarnaast zijn er ruim 50 externe partners actief bij de hub. Ook heeft het project een eigen website en een M20 PhD-project rond waterstof (toegekend in 2023). Het M20 Programma is een langdurig initiatief van het Ubbo Emmius Fonds (UEF) voor promovendi die zich als interdisciplinaire onderzoekers willen ontwikkelen.

Het tweede initiatief is het Climate Adaptation Platform (CAP). De effecten van klimaatverandering vragen om aanpassingsvermogen van mens en natuur. De WOS werkt met partners in het Climate Adaptation Platform aan het verbinden en versterken van bestaande onderzoeks-, educatie- en outreach initiatieven op het gebied van klimaatadaptatie in Noord-Nederland. Bij het project zijn ongeveer 20 collega's van vijf faculteiten op stabiele basis betrokken en is een M20 PhD-project toegekend over klimaatadaptatie.

De derde hub is het Public Participation Center, een samenwerking tussen de Wubbo Ockels School en de New Energy Coalition. Met dit initiatief worden burgers actief betrokken bij de verschillende transitieën. Bij het project zijn 30 collega's uit vijf faculteiten op stabiele basis betrokken. Ook is er een eigen website en een M20 PhD-project over waterstof (toegekend in 2022). De drie aggregatiecentra ontwikkelden daarnaast meerdere onderzoeksvoorstellen en onderwijs- en impactgerelateerde activiteiten in 2023.

Brede samenwerking

Naast het M20 programma werden meerdere interfacultaire doctoraatstrajecten opgestart, twee in het kader van de HVCE (faculteit Rechten, GMW, Ruimtelijke Wetenschappen en FEB) en één in het kader van het Public Participation Center (faculteit Rechten en Religie, Cultuur en Maatschappij).

Ook werden verschillende interfacultaire projectvoorstellen gelanceerd of ondersteund, met postdocs en financiering voor andere functies (ondersteunend personeel; technici; gastwetenschappers), zoals het Phaethon project (50M Euro), GroenvermogenNL (gecombineerd budget 28M Euro), JTF Train and Learn Hub (10M Euro). Er zijn bovendien diverse bijeenkomsten rond specifieke onderzoeksonderwerpen georganiseerd. De voornaamste waren het symposium 'Citizen assemblies' en de conferentie 'New Pathways for a Just and Inclusive Energy Transition'.

Ook werkte de WOS samen met de gemeente Groningen. Dit resulteerde in 1 postdoc (FEB) + 1 PhD project (faculteit Rechten en Religie, Cultuur en Maatschappij). En werkte de School, Gemeente Groningen, EnTranCe, Alfa College en Noorderpoort samen aan "CO2 neutraal Groningen in 2030". Tijdens meerdere werksessies met onderzoekers, beleidsmakers en het bedrijfsleven zijn een reeks veranderende uitgangspunten geformuleerd die cruciaal worden geacht voor het bereiken van CO2-neutraliteit. Deze zijn gebundeld in het boekje ***'Two times faster than the Paris agreement'***.

V.l.n.r. Maaïke de Heij (WOS), Jan Kees Kleuver (Gemeente Groningen), Leo Dvortsin (WOS) © Reyer Boxem

De WOS heeft tevens een Lobby Plan/Map opgesteld. Individueel en in samenwerking met het cluster Research en Impact van de Rijksuniversiteit Groningen leverde de School bijgedragen aan de onderzoeksagenda's voor Masterplan Campussen, de Economische Agenda Noord-Nederland, het Just Transition Fund, Nationaal Programma Groningen, Netherlands Energy Research Alliance (NERA), Topsector HTMS en Hydrogen Research Europe (HER).

De WOS ambieert bovendien om een platform te creëren waar interfacultaire promovendi op het gebied van energie en klimaat elkaar kunnen ontmoeten. Voor 2024 willen we het aantal interfacultaire doctoraatstrajecten verder uitbreiden dankzij het HVCE-project. Ook het CAP-initiatief moet financiering gaan aantrekken voor interfacultaire doctoraten. De ultieme droom is het vestigen van Wubbo Ockels-leerstoelen.

In 2024 wil de WOS de bestaande aggregatiecentra verder versterken door het verwerven van nieuwe onderzoeksfinanciering van regionale, nationale en internationale publieke en private fondsen. In 2024 worden er drie M20 PhD posities beschikbaar gesteld op het gebied van waterstof, klimaatadaptatie en publieke participatie. Daarnaast wil de WOS in samenwerking met de Jantina Tammes School of Digital Society, Technology and AI een vierde hub opzetten rond de twin green en digital transition.

WOS opening House of Connections 23 juni 2023 © Chase Wang

Patricia Poppendick, coördinator waterstof van de Wubbo Ockels School, blikt terug op haar hoogtepunt van 2023

Het afgelopen jaar heb ik met veel plezier verschillende projecten geleid bij de WOS, gericht op de ontwikkeling van de Hydrogen Valley Campus Europe (HVCE). Ik genoot bovenal van de nauwe samenwerking met experts van verschillende faculteiten van onze universiteit en met andere kennisinstellingen,

bedrijven en overheden op regionaal, nationaal en internationaal niveau om waterstofonderzoek vooruit te helpen.

Door deze samenwerking kreeg ik de kans om bijvoorbeeld de locatie van het energiebedrijf RWE te bezoeken en de infrastructuur vanaf hoogte te bekijken. Dit gaf een indruk van wat RWE allemaal in huis heeft voor de productie van hernieuwbare energie. Deze samenwerkingen zijn cruciaal om met elkaar in contact te komen, kennis te delen en te werken aan de reductie van CO₂. En om te zien waar onderzoek van onze experts een cruciale rol kan spelen.

Een hoogtepunt voor mij was het organiseren van de eerste HVCE kennissessies, waarbij we waterstofgerelateerd onderzoek konden delen met een breder publiek. In samenwerking met onze partners van de New Energy Coalition en Hanze heb ik het evenement georganiseerd, mensen uitgenodigd en gemodereerd. De belangstelling was groot en mensen stonden te popelen om hun inzichten te delen. Dit toont aan hoe groot de betrokkenheid is bij de ontwikkeling van een waterstofeconomie in onze regio en heeft geleid tot nieuwe partnerschappen en bijdragen aan projecten.

Interview met Linda Steg

Vraagstukken op het gebied van de duurzame energietransitie beperken zich niet tot één vakgebied, stelt hoogleraar omgevingspsychologie Linda Steg. Ook zij benadrukt daarom het belang van interdisciplinaire samenwerking, en daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de Wubbo Ockels School for Energy and Climate.

Steg richt zich op de interactie tussen mens en omgeving. Ze doet grensverleggend onderzoek naar milieugedrag van mensen: wat drijft mensen om milieuvriendelijk te handelen, en wat bepaalt de acceptatie van milieubeleid? De pijlers van de Wubbo Ockels School, waterstof, klimaatadaptatie en publieksparticipatie, sluiten nauwgezet aan bij het onderzoek van Steg. 'We kunnen prachtige nieuwe systemen bouwen, maar als mensen het niet willen of te duur vinden en hun gedrag niet aanpassen, gaat het niet door. Er is draagvlak voor nodig.'

Het onderzoek van de hoogleraar omgevingspsychologie gaat over het wegnemen van barrières voor de duurzame energietransitie. 'Dat is zelden alleen psychologisch, maar bijvoorbeeld ook juridisch, economisch en technisch. Het gaat altijd om een wisselwerking tussen factoren die worden bestudeerd vanuit verschillende vakgebieden, en daarvoor is interdisciplinaire samenwerking nodig.' Volgens Steg is de Rijksuniversiteit Groningen bij uitstek geschikt voor deze vorm van samenwerking. 'We hebben hier echt de volle breedte aan vakgebieden, zowel alfa, gamma als bèta en techniek. Daar is de RUG heel sterk in.'

Faciliteren en ondersteunen

Als lid van de raad van advies is Steg, samen met haar collega Goda Perlaviciute, nauw betrokken bij de Wubbo Ockels School. Volgens haar kan de School onderzoekers

vanuit verschillende vakgebieden bij elkaar brengen en interdisciplinaire samenwerking faciliteren. Steg wijst daarnaast op het belang van samenwerking met de maatschappij. 'Het is goed mogelijk om onderzoek te doen dat zowel wetenschappelijk als maatschappelijk veel impact heeft.'

Bij grote onderzoeksaanvragen draait het steeds vaker om interdisciplinaire samenwerking én impact, weet de hoogleraar. Ook daar is een belangrijke rol voor de Schools weggelegd. 'Afgelopen jaar werkte ik bijvoorbeeld met Lorenzo Squintani aan een grote aanvraag op het gebied van sociaal-economische aspecten van waterstof voor GroenvermogenNL, het nationaal groeifondsprogramma voor het groene vermogen van Nederland. Daarin heeft de School voortreffelijk ondersteund. De samenwerking was heel waardevol.'

Verbreden

De komende jaren draait om het 'uitbouwen' van de Wubbo Ockels School, zegt Steg. 'We kunnen bijvoorbeeld de interdisciplinaire samenwerking op het gebied van de duurzame energietransitie nog verder verbreden. Denk aan onderzoekers van Letteren, Rechten of de sociale wetenschappen, die onderzoek doen dat belangrijke inzichten kan opleveren voor de energietransitie. Er gebeurt al veel, maar we willen de inzichten vanuit deze vakgebieden nog beter betrekken bij de energie- en klimaattransitie.'

Ook zal het belang van maatschappelijke impact alleen maar groter worden, weet de hoogleraar. 'Hoe gaan we de maatschappelijke impact realiseren, en hoe gaan we daarover communiceren? Onderzoekers erkennen het belang, maar hebben te weinig tijd en capaciteit om het te doen naast hun andere taken. We zullen daar een structuur voor moeten ontwikkelen. Daar ligt de komende jaren een belangrijke taak voor de Schools.'

Interview met Aravind Vellayani

Aravind Purushothaman Vellayani, hoogleraar Energy Conversion aan de Rijksuniversiteit Groningen, is onlangs benoemd tot directeur 'hydrogen economy' bij de Wubbo Ockels School. Als directeur wil hij zich vooral richten op interfacultaire en interdisciplinaire samenwerking.

Purushothaman Vellayani is een expert op het gebied van waterstof, brandstofcellen en thermodynamica van energieconversie. Hij werkte al nauw samen met de Wubbo Ockels School, onder meer als lid van de Scientific Advisory Board. In zijn nieuwe rol als directeur 'hydrogen economy' richt Vellayani zich vooral op het bevorderen van interfacultaire samenwerking. 'Waterstof is een belangrijk onderwerp voor de regio. De universiteit ondersteunt dit door kennis te leveren.'

Verskillende perspectieven

De nieuwe directeur benadrukt het belang van interdisciplinariteit en wijst op de maatschappelijke benadering van waterstof in Groningen, waarbij niet alleen de technische of academische aspecten een rol spelen. 'We hebben een energie-economie in het Noorden. Het succesvol vervangen van aardgas door waterstof biedt een grote kans. Het is zaak dat we de transformatie vanuit verschillende perspectieven bekijken en daarbij meerdere faculteiten en expertisegerieden betrekken. Hiermee ondersteunen we weloverwogen besluitvorming voor onze samenleving. Dit onderstreept voor mij de noodzaak van interfacultaire samenwerking.'

Purushothaman Vellayani zet zich ook in voor betere regionale coördinatie, vooral door de betrokkenheid van de universiteit bij de Hydrogen Valley Campus Europe te stimuleren.

Tot slot benadrukt hij de wereldwijde samenwerking van de universiteit met andere kennisinstellingen die zich bezighouden met waterstofonderzoek en -activiteiten, met als doel kennisdeling en gezamenlijk leren.

Human capital

De visie van Purushothaman Vellayani voor de Hydrogen Valley Campus Europe omvat vier pijlers: onderzoek, human capital, gedeelde faciliteiten en valorisatie. 'We zijn behoorlijk succesvol geweest in het leggen van de fundamenten, vooral op het gebied van human capital', zegt de hoogleraar. Hieronder vallen bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden in projecten zoals de European Hydrogen Academy en Green SkyHy, beide Interreg-projecten, die zich richten op waterstofonderwijs. Verder werken de Universiteit van Cyprus en de Rijksuniversiteit Groningen samen binnen het PHAETHON consortium. Dit consortium richt zich op de energietransitie door groene waterstoftechnologieën te ontwikkelen en tegelijkertijd aan maatschappelijke vraagstukken te werken om de transitie te ondersteunen.

De hoogleraar wijst ook op regionale initiatieven, zoals de 'JTF H2 Train & Learn Hub', gericht op het opleiden van zowel studenten als professionals voor de energie- en grondstoffentransitie. Via dit project zijn kennisinstellingen van mbo, hbo tot universiteit met elkaar verbonden om samen te werken aan de ontwikkeling van doorlopende leertrajecten voor de regio. Ook is er een VR waterstoflab opgezet en is er een samenwerking met de Hanzehogeschool voor de ontwikkeling van het Hydrohub MegaWatt Test Centre, een onderzoeksfaciliteit voor groene waterstof.

Bijeenkomsten

In de toekomst hoopt Purushothaman Vellayani de wisselwerking met stakeholders uit de publieke en private sector te bevorderen. 'We hebben al eerder gezamenlijke bijeenkomsten met het bedrijfsleven gehouden, maar ik zou deze op regelmatige basis willen organiseren. Deze ontmoetingen moeten worden ondersteund door interfacultaire bijeenkomsten binnen de universiteit. Ons uiteindelijke doel is het ontwikkelen van gezamenlijke plannen en strategieën. Samenwerking zal hopelijk ook leiden tot laboratoriumfaciliteiten voor onderwijs en onderzoek. Ook zal maatschappelijke betrokkenheid helpen om technologie op een sociaal aanvaardbare manier te ontwikkelen en introduceren.'

Interview met Gül Tuçaltan

Het Global Center on Adaptation (GCA) is een internationale organisatie gericht op het aanpakken van klimaatverandering en het bevorderen van klimaatadaptatie. De Wubbo Ockels School werkt samen met GCA aan het verbinden en versterken van bestaande initiatieven op het gebied van klimaatadaptatie in Noord-Nederland binnen het Climate Adaptation Platform. Gül Tuçaltan, Manager Research for Impact van het Global Center on Adaptation, vertelt over de samenwerking.

Volgens Tuçaltan zorgt het platform bovenal voor een dialoog tussen belanghebbenden in Noord-Nederland. 'We zijn erin geslaagd om het gesprek naar een hoger plan te tillen, onderzoek te bevorderen, beleidsmakers te informeren en internationale samenwerking te verbeteren.

Climate Adaptation Changemakers School in the House of Connections in Groningen © GCA

Als pas opgericht platform laat het succes van de Changemakers School zien dat het Climate Adaptation Platform de potentie heeft om een onmisbare hub te worden, die kennis vertaalt in uitvoerbare strategieën voor klimaatbestendigheid.'

De WOS en het Global Center on Adaptation organiseerden samen de summerschool GCA Climate Adaptation Changemakers School. 'Met de summerschool konden we experts uit Ghana, Kenia, Nederland, Senegal en Oeganda voorzien van bruikbare kennis om klimaatadaptatie te bevorderen', vertelt Tuçaltan. Tijdens het evenement kwamen verschillende professionals samen voor een vijfdaags programma gericht op aanpassingen aan de infrastructuur.

Tuçaltan vertelt dat het programma bestond uit een leerzame sessie waarbij ervaringen werden uitgewisseld tussen overheidsinstanties op het gebied van infrastructuur en financiën. Ook bespraken academici zowel de beperkingen van klimaatadaptatie als de factoren die het mogelijk maken, en richtte de summerschool zich verder op risicobeoordeling in gebieden waar data schaars zijn. Tot slot concentreerde de summerschool zich op financiering, governance en inclusie.

In de toekomst hoopt Tuçaltan voort te bouwen op het succes van de Changemakers School. 'Onze samenwerking heeft de potentie om een sleutelrol te spelen in het opleiden van de nieuwe klimaatleiders, die bijdragen aan een veerkrachtige, inclusieve en duurzame toekomst.'

WUBBO OCKELS SCHOOL
FOR ENERGY & CLIMATE

TAKING OFF at the HOUSE OF CONNECTIONS

- 1 PUBLIC PARTICIPATION
(TO POLDER OR NOT TO POLDER?)
- 2 HEAT SUPPLY
IN THE BUILT ENVIRONMENT
- 3 ENERGY POVERTY
- 4 GOVERNANCE
LEARN & ADAPT
- 5 MONITORING

GCA / **FUNDAMENTAL & APPLIED SCIENCE NEEDS**
STRUCTURED GLOBAL FINANCING

BRINGING SOLUTIONS TO THE WORLD AT **'SCALE'**

ARE YOU COMING OR NOT?

3 We focus on Action

GRONINGEN
CO₂ NEUTRAL IN 2030

TOP DOWN?
BOTTOM UP?

Illustratie 'WOS taking off at the House of Connections' © Floris van Elteren, Bord&Stift

make
nections

REPORT: ENERGY
THROUGH
PERSPECTIVE

1. We are all
astronauts
of planet earth

academic
communities

other
schools

finance

policy
makers

CONNECTED

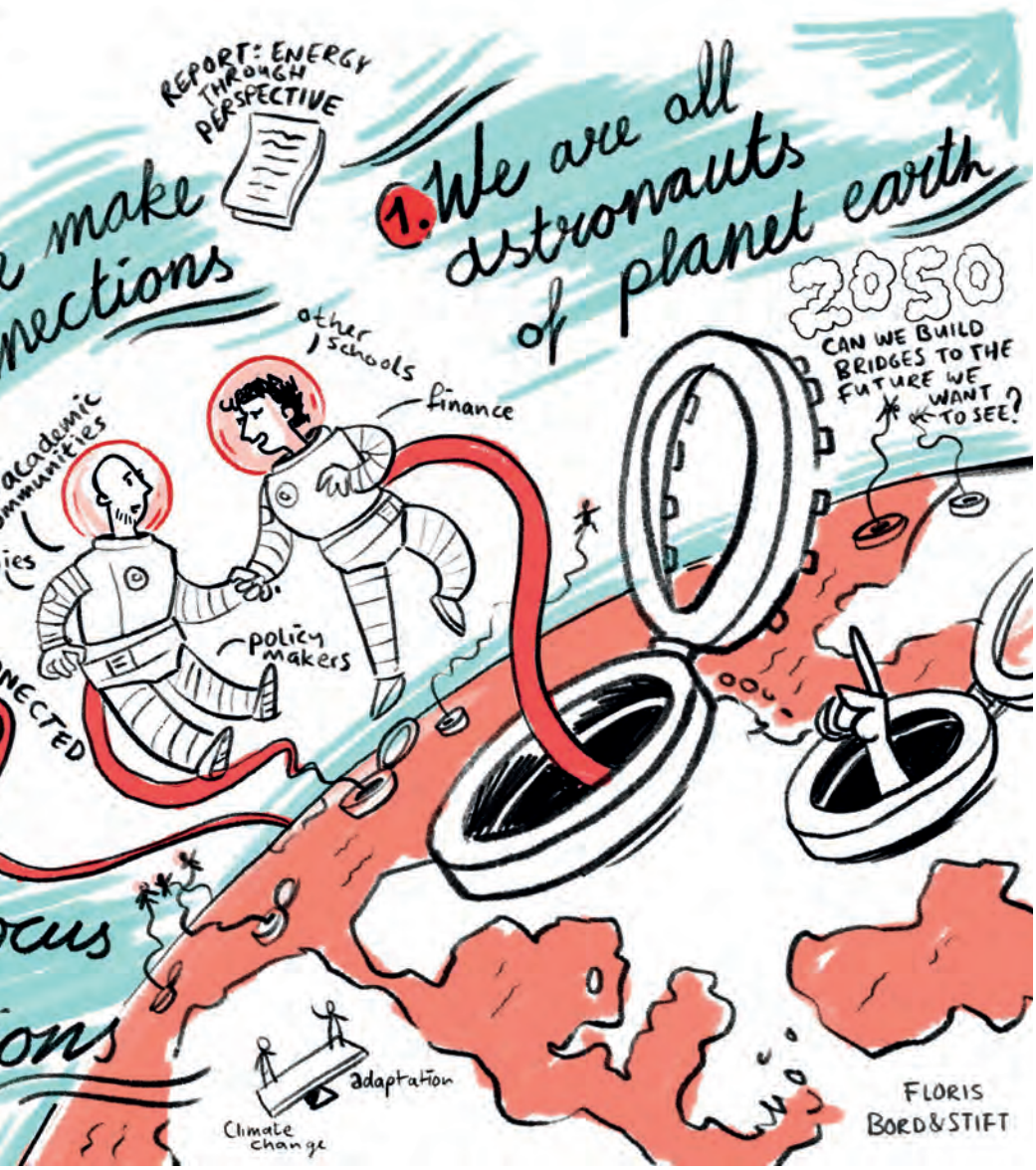
ocus
ions

2050

CAN WE BUILD
BRIDGES TO THE
FUTURE WE
WANT
TO SEE?

FLORIS
BORD&STIFT

3 Activiteiten

De WOS wil zichtbaar zijn en impact hebben op het dagelijks leven van mensen. Daarom zijn er het afgelopen jaar verschillende activiteiten op het gebied van impact, onderwijs en onderzoek georganiseerd. In 2023 organiseerden we als School zes jaarlijkse activiteiten in het House of Connections en op andere locaties in Groningen (Forum Groningen, Martinikerk, Suikerterrein en Zernike Campus). Met deze evenementen bereikten we meer dan 15.000 deelnemers.

- Het WOS-evenement ter ere van Wubbo's nalatenschap in maart/april
- Het New Energy Forum (in samenwerking met de Hanze en NEC) in juni
- Het Suikerbrij Festival (in samenwerking met Coöperatie de Suikerbiedt) in september
- De Europese Nacht van de Wetenschap / Zpannend Zernike (in samenwerking met andere Schools en Zpannend Zernike) in september/ oktober
- Wind Meets Gas (in samenwerking met NEC) in oktober
- Let's Gro Festival (in samenwerking met de gemeente Groningen) in november

Voor 2024 hebben we onze jaarlijkse activiteitenkalender uitgebreid met een extra evenement, Eurosonic Noorderslag afgelopen januari. Daarnaast organiseert de WOS op 25 mei, tijdens het RUG Lustrum, samen met de andere Schools een publieksdag.

Ook streven we ernaar om via bestaande jongeren-netwerken zoals Energietalenten, JongRes en Youth for Climate Adaptation meer jongeren te betrekken bij de energietransitie en klimaatadaptatie.

Een belangrijk doel voor 2024 is ook om contact te leggen met moeilijk bereikbare bevolkingsgroepen die doorgaans niet deelnemen aan activiteiten in het House of Connections of de eerder genoemde evenementen.

‘De naam en cultuur van onze School zijn afkomstig van Wubbo Ockels’

Lees hier het tweede deel van het interview met WOS-directeur Lorenzo Squintani.

In april 2023, bijna een jaar geleden, werd de School officieel geopend. Joos Ockels, de vrouw van Wubbo Ockels, was een van de eregasten. Squintani: ‘De naam en cultuur van onze School zijn afkomstig van haar man. Haar aanwezigheid was vanzelfsprekend erg mooi. Ze noemde in haar toespraak de drie beginselen van Wubbo Ockels, die ook voor ons als School heel belangrijk zijn: ‘We are all astronauts on spaceship Earth, optimism about sustainability is a responsibility, and sustainability is not less, but different, and much more fun’. Ik vond het bijzonder om haar te horen spreken; de liefde voor haar man was nog duidelijk zichtbaar.’

Een paar maanden later volgde de officiële opening van de Schools in het House of Connections, vervolgt de WOS-directeur. ‘Bij de opening van onze locatie aan de Grote Markt, werd de wisselwerking tussen interne en externe partners echt in gang gezet. We opereren als Wubbo Ockels School nooit zuiver en alleen vanuit de RUG, maar zoeken actief de samenwerking met andere kennisinstellingen, bedrijven en overheidsinstaties. In gezamenlijkheid willen en kunnen we de energietransitie realiseren.’

Na de opening volgden verschillende andere, succesvolle evenementen. Squintani noemt de European Researchers’ Night en Zpannend Zernike als hoogtepunten. ‘Daar werkten de Schools op een hele mooie manier samen om de kennis en expertise die wij binnen de universiteit hebben, beschikbaar te stellen aan de gemeenschap. De European Researchers’ Night is een evenement met duizenden deelnemers, maar ook de kleine bijeenkomsten zijn me bijgebleven. Neem een avondbijeenkomst met verschillende kennisinstellingen over de Hydrogen Valley Campus Europe. Ik stond echt te kijken hoe de discussies op gang kwamen en er verbindingen ontstonden. Zo hoort het, dacht ik. Dat was voor mij één van de mooiste avonden van het afgelopen jaar binnen de Wubbo Ockels School.’

Leo Dvortsin, wetenschappelijk coördinator van de WOS, blikt terug op zijn hoogtepunt van 2023

‘Het thema innovatie speelde een belangrijke rol in het leven van Wubbo Ockels, en dat streven zetten we voort binnen de Wubbo Ockels School. Bij ons draait innovatie om het creëren van nieuwe waarde door slimme combinaties van kennis en middelen.

Onze School speelt een unieke rol door lokale onderzoeksinitiatieven te ondersteunen vanuit een breed perspectief. We kijken hierbij niet alleen naar technologische vooruitgang, maar ook naar de impact ervan op de maatschappij. Hiermee willen we een ecosysteem creëren voor start-ups op het gebied van energie, klimaat en duurzame technologieën.

Momenteel is dit ecosysteem nog te beperkt en versnipperd in Noord-Nederland, terwijl de uitdagingen vragen om een fundamentele verandering. Deze verandering wordt aangedreven door verschillende krachten, waaronder technologie, cultuur, politiek en instituties, en dient rekening te houden met de specifieke context van onze regio. Tijdens de internationale conferentie Wind meets Gas 2023 zijn we, in samenwerking met de New Energy Coalition, begonnen met het verkennen van dit vraagstuk tijdens de workshop ‘From ideas to impact: Energizing the entrepreneurial ecosystem for the energy transition’.

Dit zijn de belangrijkste uitkomsten waar we de komende tijd aan verder willen werken: meer focus op de implementatie van innovaties, een centrale ontmoetingsplek voor start-ups, en een versterkte focus op ondernemerschap bij de universiteit. Ondanks bestaande faciliteiten, blijft de energietransitie gefragmenteerd en dat vraagt om een cultuuromslag in het Noord-Nederlandse ecosysteem.’

Anja Robbeson, communicatieadviseur van de WOS, blijkt terug op haar hoogtepunt van 2023

“

'Kort na de oprichting van de Wubbo Ockels School en in het begin van mijn werkzaamheden voor de School in november 2022, diende zich prof. Ron Holz hacker aan. Hij was in samenwerking met de WOS bezig met de organisatie van een groot, internationaal congres en vroeg ondersteuning bij de communicatie voor het evenement, het creëren en beheren van webpagina's en verschillende grafische uitingen.

Er volgde een periode van intensief contact, vele e-mails gingen heen en weer en regelmatig vonden fysieke overleggen plaats. Vele uren werk zijn er aan dit congres besteed. Het selecteren van goed beeldmateriaal was geen sinecure. De benadering van de problematiek van klimaatverandering in Aziatische steden was zo specifiek, dat het daar goed bij aan moest sluiten. De website groeide en groeide, steeds meer sprekers en hun bio's moesten worden toegevoegd. Het programma en de locaties werden voortdurend aangepast en aangevuld.

Het congres vond van 14 t/m 17 maart 2023 fysiek plaats in Bangkok, Thailand, alsook online, en werd naast de RUG mede georganiseerd door de Thammasat University (Thailand) en de Gadjah Madah University (Indonesië). Ik heb prof. Holz hacker leren kennen als een erg sympathieke en ook zeer gedreven man.

De samenwerking verliep soepel en het congres was een groot succes. Voor de Wubbo Ockels School was het een mooie gelegenheid om in het eerste bestaansjaar mee te werken aan zo'n groot, internationaal evenement.'

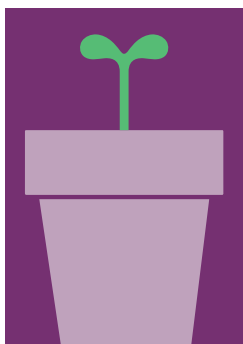
4 Regionale Partners

Samen met verschillende partners werkt de WOS aan de energietransitie en klimaatadaptatie. In 2023 heeft de School een lobbyprogramma opgesteld waarin relevante stakeholders in kaart worden gebracht en prioriteiten worden gesteld voor betrokkenheid op regionaal, nationaal en EU-niveau. De WOS bouwt hierbij sterk voort op de samenwerking met de New Energy Coalition, de aanjager van de duurzame energiesector in Noord-Nederland.

The Netherlands Energy Research Alliance (NERA) is een andere belangrijke partner voor de WOS. Onze school heeft met twee wetenschappelijk coördinatoren van WOS als secretaris van NERA een strategische positie binnen de ontwikkeling van nationale energieonderzoeksprogramma's. Ook is een van onze coördinatoren betrokken bij het opzetten van een commissie die politiek en onderzoek verbindt. De commissie bekijkt hoe NERA ervoor kan zorgen dat energieonderwerpen die specifiek zijn voor de Rijksuniversiteit Groningen, worden meegenomen in de belangenbehartiging in Den Haag.

Onze School is bovendien goed vertegenwoordigd in regionale energienetwerken dankzij de deelname van de WOS-directeur aan de Stichtingsraad en alle Programmaraden van de New Energy Coalition, evenals de door de Gemeente Groningen georganiseerde Innovatiemissies op het gebied van Energie & Mobiliteit. Mede dankzij de intensieve samenwerking met het Akkoord van Groningen op het gebied van waterstofeconomie en klimaatadaptatie wordt de WOS regelmatig uitgenodigd om deel te nemen aan diverse regionale (gala)evenementen, met als bijzondere vermelding het Stadsdiner, Prinsjesfestival, Let's Gro en Eurosonic Noorderslag.

Naast samenwerkingen met de universiteiten van Bremen en Oldenburg, hebben we partnerschappen gevormd binnen de ENLIGHT- en ARUA-programma's (African Research Universities Alliance Centre of Excellence in Energy). Onze belangrijkste partner binnen de Sub-Sahara regio is Stellenbosch University. De focus ligt voornamelijk op de ontwikkeling van een waterstofeconomie, waarbij de School een breed perspectief biedt door verschillende faculteiten en disciplines samen te brengen.

Recentelijk heeft de WOS een nauwe samenwerking opgezet binnen de Hydrogen Europe Alliance, met name dankzij het project Hydrogen Europe Academy (HyAcademy.EU), gefinancierd door de ERC.

Voor 2024 willen we de betrokkenheid met relevante regionale partners vergroten. We hebben HVCE gepositioneerd binnen het komende Masterplan Campussen en we willen hetzelfde doen voor het Participatiecentrum en CAP.

Interview met Marieke Abbink: 'Wubbo Ockels School fungeert als verbindende schakel'

De Rijksuniversiteit Groningen werkt mede dankzij de Wubbo Ockels School steeds intensiever samen met haar omgeving, constateert Marieke Abbink, CEO van de New Energy Coalition. Het openzetten van de luiken naar de samenleving is cruciaal, want de grote transitie vragen om een gezamenlijke aanpak, aldus Abbink.

De New Energy Coalition (NEC) is de aanjager van de duurzame energiesector in Noord-Nederland. Sinds 2020 is Marieke Abbink CEO van het samenwerkingsverband. 'Ons doel is het versnellen van de energietransitie. In die hoedanigheid was er, ook voor het bestaan van de Wubbo Ockels School, een intensieve samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen. Er zijn binnen de universiteit ontzettend veel mensen die werken aan duurzaamheid. Maar in onze samenwerking met de universiteit hadden we contact met vijf verschillende faculteiten. Dat maakte het soms best ingewikkeld.'

Abbink is daarom enthousiast over de oprichting van de Schools, die volgens haar fungeren als 'linking pin' tussen de faculteiten. 'Bij de Schools komen dingen samen. Dat maakt het voor ons makkelijker. We kunnen rechtstreeks zaken doen met de universiteit.' Het afgelopen jaar zaten de Schools in een opstartfase, weet Abbink. 'Nu wordt het de uitdaging om de integraliteit tussen faculteiten en het onderzoek waar te maken. Uiteindelijk draait het erom dat diverse disciplines gezamenlijk aan dezelfde vraagstukken werken.'

Uit de ivoren toren

Bij deze manier van werken draait het niet alleen om techniek, benadrukt de directeur. De energietransitie vraagt om een brede aanpak. Een voorbeeld is het Public Participation Center. Met dit initiatief worden burgers actief betrokken bij de verschillende transities. 'Ik chargeer een beetje, maar de universiteit was tien jaar geleden nog niet bezig met participatie. Traditioneel was de gedachte: we bepalen zelf wat interessante onderzoeksonderwerpen zijn. Het participatiecentrum illustreert hoe de universiteit uit haar ivoren toren stapt en een nieuwe rol aanneemt, waarbij nauwer wordt samengewerkt met de omgeving.'

De Wubbo Ockels School en NEC werken ook samen binnen de Hydrogen Valley Campus Europe. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking is het programma Waterstof Werkt, een doorgaande leerlijn in de regio Noord-Nederland op het gebied van waterstof. Volgens Abbink is het een goed voorbeeld van de steeds betere samenwerking tussen kennisinstellingen. 'De samenwerking tussen bijvoorbeeld het mbo en de universiteit was helemaal niet gebruikelijk, maar voor de energietransitie is het wel nodig. Kennisinstellingen, overheden en bedrijven kunnen het niet alleen.'

Oproep

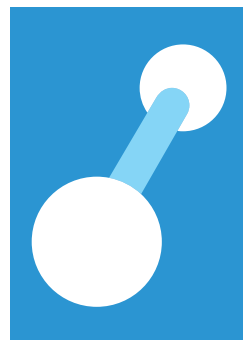
Binnen de nieuwe samenwerkingsverbanden wordt snel over de inhoud gesproken, stelt Abbink. 'Ik zou graag zien dat we het ook over de samenwerking zelf hebben, in plaats van alleen maar over de inhoud te praten. Als Noord-Nederland willen we fungeren als Brainport van de energietransitie, maar hoe zet je zo'n samenwerking eigenlijk op?' Abbink ziet hierin een rol voor de universiteit. 'Het zou mooi zijn als we met de expertise die er binnen de universiteit is, onderzoek doen naar de manier waarop we nog beter kunnen samenwerken, om zo de energietransitie te versnellen.'

5 Onderwijs

De missie van de WOS is om studenten van verschillende disciplines te leren samenwerken, zodat de samenleving uiteindelijk 'een ander pad' kan kiezen. Dit vertaalt zich naar drie belangrijke doelstellingen: studenten kunnen helder communiceren over hun eigen vakgebied; studenten begrijpen de basisprincipes van andere disciplines; en studenten zijn in staat om diverse perspectieven aan elkaar te verbinden om complexe maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Hiervoor heeft de WOS in 2023 een onderwijsplan opgesteld.

Het afgelopen jaar zette de School een summerschool op over Energy Challenges (met een challenge door Gasunie, en locatiebezoeken aan Gasunie en EnTranCe). Ook ondersteunde onze School een summerschool over Geothermie (georganiseerd door Spatial Science, met een locatiebezoek aan Warmtestad), evenals een online hackathon over waterstof in samenwerking met Impact Hydrogen en een overheidsorganisatie in Zuid-Afrika.

Daarnaast werkte de WOS mee aan de Change Makers School georganiseerd door het Global Center on Adaptation en de minor Energy gecoördineerd door Machiel Mulder (van de faculteit FEB). Tot slot hebben we plannen gemaakt voor de minor Climate Change and Inequality en de minors Energy Challenges en Energy and Climate Law for non-Lawyers. Alle onderwijsprogramma's werden positief ontvangen door de deelnemers. De WOS zal in 2024 de ontwikkeling van de minor Climate Change and Inequality ondersteunen, en de ontwikkeling van interdisciplinaire minoren over klimaatadaptatie en waterstof verder stimuleren.

In 2024 organiseert de WOS eveneens de tweede editie van de 'Summer School on Energy Challenges', een nieuwe summerschool op het gebied van Public Participation (in samenwerking met de Ameland Energy Cooperative) en ondersteunt de WOS de 'Summer School on Geothermal Energy'.

Daarnaast ondersteunt onze School een online hackathon over waterstof georganiseerd door Impact Hydrogen, in samenwerking met de Nederlandse ambassade in Delhi en onderzoeksinstellingen in India. Ook ondersteunen we een hackathon georganiseerd door de New Energy Coalition over Energy transition en AI in samenwerking met de Jantina Tammes School, en nemen we deel aan de organisatie van de eerste RUG Impact Challenge, georganiseerd door Soapbox in samenwerking met de andere Schools.

Summer school Energy Challenge - an interdisciplinary approach 2023

Interview met Nienke Homan: 'Techniek is slechts een onderdeel van de energietransitie'

Oud-gedeputeerde Nienke Homan staat bekend als voorvechter van groene waterstof. Sinds 2022 is ze samen met Sharon Becker eigenaar van Impact Hydrogen, een bedrijf dat adviseert en projecten coördineert op het gebied van waterstof. Met haar bedrijf werkte Homan het afgelopen jaar regelmatig samen met de Wubbo Ockels School. Volgens haar sluiten de doelstellingen van Impact Hydrogen en de School naadloos bij elkaar aan: beiden richten zich op de gehele keten van de waterstofeconomie.

De focus bij de energietransitie ligt nog vaak op het ontwikkelen van nieuwe technologieën, stelt Homan. 'Dit geldt ook voor groene waterstof. Maar energie op zichzelf is niets, het gaat erom wat je ermee doet en hoe we het organiseren', stelt de directeur van Impact Hydrogen. Homan benadrukt daarom het belang van een interdisciplinaire en sectoroverstijgende aanpak. 'Alle partijen moeten betrokken worden. Dat maakt de kans van slagen veel groter.'

Veel bedrijven in de waterstofeconomie zijn deze manier van werken nog niet gewend, stelt Homan. 'Ze proberen optimale omstandigheden te creëren en de kostprijs naar beneden te brengen. Als dit is gelukt, gebeurt er vervolgens niets. Het businessplan klopt niet, want de techniek is slechts een onderdeel van de transitie. Om de energietransitie te realiseren, is het zaak dat het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid samenwerken', weet Homan.

Groningen loopt voorop in deze ontwikkeling, vertelt de directeur van Impact Hydrogen. In Noord-Nederland wordt er al jaren aan één ecosysteem voor waterstof gebouwd, waarbij alle partijen zoveel mogelijk samenwerken.

Volgens haar is er mede door de aardbevingen veel aandacht voor de urgentie van de energietransitie. 'We weten hier net iets eerder dan de rest van de wereld dat we de grote problemen van deze tijd niet los van elkaar kunnen oplossen.'

Hackathons en evenementen

Deze interdisciplinaire samenwerking is ook kenmerkend voor de Wubbo Ockels School, weet Homan. Het afgelopen jaar werkten de School en Impact Hydrogen regelmatig samen, waaronder binnen de Hydrogen Valley Campus Europe. Gezamenlijk werden Hydrogen Valleys en twee Hydrogen Hackathons georganiseerd. Tijdens deze online hackathons komen deelnemers vanuit de hele wereld samen om te werken aan waterstofvraagstukken, die veelal door bedrijven en overheden worden aangeleverd.'

Volgens Homan is het een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid. 'Veel van de deelnemers zijn studenten. Deze groep denkt 'out of the box', en dit is precies wat we nodig hebben voor de energietransitie. Omdat de deelnemers werken aan concrete vraagstukken, zijn de uitkomsten voor bedrijven en organisaties heel relevant.'

Tot slot benadrukt Homan het belang van bijeenkomsten over waterstof voor het MKB. 'Door het dagelijkse werk is het soms lastig om bijeenkomsten bij te wonen, terwijl de behoefte er wel is. Daarom is mijn advies: doe het aan het einde van de dag, zorg voor een online alternatief en besteed aandacht aan een goed uitnodigingsbeleid. Tot nu toe weet de Wubbo Ockels School hier prima aan te voldoen.'

Maaike de Heij, wetenschappelijk coördinator van de WOS, blikt terug op haar hoogtepunt van 2023

In augustus 2023 hebben we de eerste summerschool 'Energy Challenge - an interdisciplinary approach' vanuit de Wubbo Ockels School georganiseerd. Het thema van de summerschool ging over de sociale en technische uitdagingen van een waterstofeconomie, met colleges over engineering door Prof.

Aravind Purushothaman Vellayani, economie door Prof. Machiel Mulder, energierecht door Dr. Daisy Tempelman (Hanzehogeschool), omgevingspsychologie door Prof. Goda Perlaviciute en ruimtelijke wetenschappen door Prof. Christian Zuidema.

De summerschool begon met het We Energy-spel over energietransitie. Het spel was een goede introductie op het onderwerp van de summerschool en hielp tegelijkertijd de deelnemers om elkaar, elkaars expertise en culturele achtergrond te leren kennen. In de middag volgde een bezoek aan Gasunie, waar Gasunie de uitdagingen in de transitie naar een waterstofeconomie presenteerde. Dit was ook de casus waar de deelnemers gedurende de week aan zouden werken. Ook een excursie naar de waterstoffestfaciliteiten van Entrance stond op het programma.

Vooraf vond ik het best spannend om af te wachten wie op deze summerschool zou afkomen. Uiteindelijk hadden we een gevarieerde groep van 15 masterstudenten, promovendi en professionals uit 12 verschillende landen met een achtergrond in techniek, energie- en klimaatwetgeving of energiebeleid bij elkaar. De deelnemers waren enthousiast over het interdisciplinaire karakter van de summerschool. Ze waren vaak erg te spreken over de colleges die niet met hun eigen discipline hadden te maken, en die hun nieuwe perspectieven gaven op de uitdagingen van een waterstofeconomie. Ook de mix van de groep bleek een succes. Hoewel we ons aanvankelijk richtten op masterstudenten, bleek juist de toevoeging van PhD studenten en professionals te zorgen voor een levendige discussie, waar ik erg van heb genoten.

Deelnemers aan de summerschool Energy Challenge spelen het We Energy-spel

6 Samenwerking Schools

De Rijksuniversiteit Groningen heeft, naast de Wubbo Ockels School, nog drie andere Schools: de Aletta Jacobs School of Public Health, de Jantina Tammes School of Digital Society, Technology and AI en de Rudolf Agricola School for Sustainable Development. In 2023 heeft de WOS samen met de andere Schools bijgedragen aan de totstandkoming van een gedeelde visie over interdisciplinair onderzoek, onderwijs en impact. Deze visie maakt het mogelijk om concrete strategieën en acties te ontwikkelen in synergie met de andere Schools. De WOS heeft bovendien gezamenlijk personeel aangenomen (een communicatiemedewerker, een eventmanager en een impactjournalist).

Dit vertaalde zich eveneens in verschillende gezamenlijke evenementen. In 2023 werkte de WOS samen met de andere Schools aan de publieksdag tijdens de officiële openingsweek van House of Connections. Daarnaast organiseerden de vier Schools samen voor het tweede jaar een groot publieksevenement, de European Researchers' Night (ERN). Ook in 2024 en 2025 keert de ERN terug naar Groningen, dankzij een succesvolle subsidieaanvraag.

Voor 2024 zijn er plannen voor een nauwe samenwerking met de Rudolf Agricola School op het gebied van klimaatadaptatie, met de Jantina Tammes School op het gebied van de twin, green en digital transition, en met de Aletta Jacobs School op het gebied van planetary health.

WOS opening House of Connections 23 juni 2023 © Chase Wang

‘Het oplossen van maatschappelijke uitdagingen geeft enorm veel energie’

Lees hier het derde deel van het interview met WOS-directeur Lorenzo Squintani.

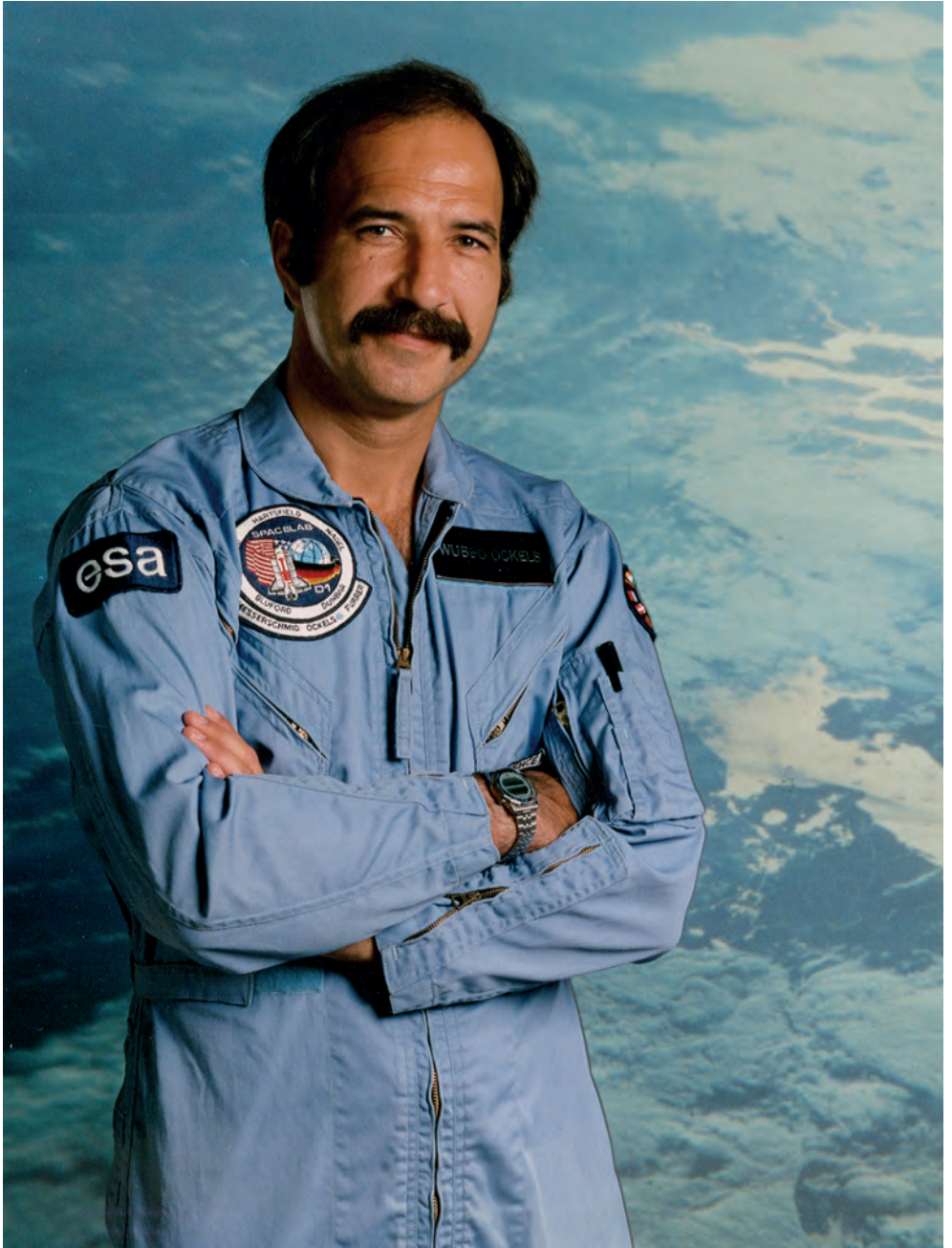

Marathon op sprintsnelheid

Volgens de directeur van de WOS wordt er veel verwacht van de Schools. Het blijft daarom een uitdaging om te balanceren tussen de hoge verwachtingen voor de School en de beschikbare tijd. ‘Het oplossen van maatschappelijke uitdagingen geeft enorm veel energie, maar de transities zijn tegelijkertijd enorme vraagstukken. Alleen regionale samenwerkingen gaan het niet oplossen; de hele mensheid is ervoor nodig.’

Het geeft volgens hem een constant gevoel van ‘work in progress’. ‘Vandaag zetten we iets prachtigs neer, maar morgenochtend gaat de wekker om vier uur voor het volgende project. Het hele jaar door zijn we bezig met activiteiten: onderzoekaanvragen, evenementen, het ontwikkelen van projecten, onderwijs, conferenties, impactactiviteiten... Het is een marathon op sprintsnelheid. Maar goed, de olympische atleten lopen ook een marathon met 20 kilometer per uur, dan kunnen wij ook wat laten zien’, zegt hij lachend.

Bovenal blikt Squintani met trots terug op het eerste jaar van de School, waarbij hij wijst op de voortdurende ontwikkeling. ‘We blijven de teams van de Schools versterken, en dat is mooi om te zien. Extra menskracht geeft ons de kans om nog meer te doen. Ik zie ook steeds meer interactie tussen de medewerkers van de verschillende Schools. Dit leidt tot creatieve momenten bij het aanpakken van uitdagingen die zich op het grensvlak van diverse Schools bevinden. Het House of Connections begint door de vele activiteiten zelfs aan de krappe kant te worden. Voor mij is dat een teken van succes!’

Wubbo Ockels © ESA

